СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 159. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 11. липня 1931. — VOL. XXXIX. No. 159. Jersey City, N. J., Saturday, July 11, 1931. THREE CENTS.

ВЛАСНИКИ КОПАЛЕНЬ ВУГЛЯ ПРОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

З НИМИ СТОЇТЬ РАДИКАЛЬНА ЮНІЯ.

ВАШИНҐТОН. — На конференцію в справі мягкого вугля, яку скликав федеральний уряд, а спеціяльно департамент торговлі, зібралися представники кількох углевих підприємств. Конференція була не формальна, себто не вирішувала ніякої справи, а тільки розглядала, які справи треба би дискутувати на формальній конференції.

Богато власників копалень мягкого вугля не приїхало на конференцію, вважаючи її безпредметовою. Навіть на самій конференції були власники, які виступали проти вмішування уряду в непорозуміння між власниками й робітниками.

На цім самім становищі станула також радикальна юнія, що веде страйк. Вона вислала до Вашинґтону два троки з пікетами, які мали пікетувати конференцію як заговірників ограбити майнерів до решти. До цього заговору, мовляв, належить президент Гувер, секретар скарбу Мелон, вуглеві підприємці та майнерська юнія „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", яка буцімто є оруддям босів.

Пікета старалася дістатись до президента Гувера, але в Білім Домі приняв її секретар Гувера, який приняв лайливу заяву пікети та обіцяв доручити її президентови. Пікета сейчас виїхала зі столиці.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В РОД АЙЛЕНДІ.

СЕНТРАЛ ФОЛС (Род Айленд). — Між страйкарами та страйколомами, працюючими в місцевих фабриках шовку, прийшло до бійок, в які вмішалася поліція й пожежна сторожа. Одного полісмена потурбовано поважно. Поліція арештувала 7 осіб.

Поліція розігнала бійку аж при помочи слізних бомб та поливання товпи водою.

ДОМАГАЮТЬСЯ ОСАДЖЕННЯ БУВШОГО МІНІСТРА В ТЮРМІ.

ВАШИНҐТОН. — Бувший секретар (міністер) внутрішних справ, Фол, борониться руками й ногами перед починанням річної кари вязниці, на яку його засуджено за те, що взяв 100,000 долярів хабара від нафтового підприємця Доґені. Фол предкладає свідоцтва лікарів, які стверджують, що він хорий та що вязниця може спричинити його смерть.

Сенатор Померін домагається, щоб уряд заставив Фола починати відсиджувати кару.

Справа має бути вирішена найвищим судом Дистрикту Колумбія.

ВІДКИНУЛИ ПРОПОЗИЦІЮ АМТОРҐА.

ВАШИНҐТОН. — Федеральна Фармерська Рада відкинула пропозицію Амторґа, себто купецьких агентів большевицького уряду, котрі хотіли тут закупити на кредит 250,000 звоїв бавовни.

Рада каже, що Амторґ це властиво большевицький уряд, якого Америка не признає. До того кредит Амторґа не зовсім добрий, себто йому не можна вірити, що він певно сповнить свої зобовязання.

КАЖЕ, ЩО ПЯТИЛІТКА ЗАСУДЖЕНА НА НЕВДАЧУ.

НЮ ЙОРК. — Василь Дельґас, бувший віцепрезидент Амторґа, говорив на радіо про останні переміни в політиці Сталіна.

На думку Дельґаса, ті переміни не великі, а всі вони показують, що пятилітка остаточно проваюється. Він каже, що останніми часами Росія потерпіла також велику невдачу в заграничній політиці через пропозицію Гувера про мораторію. Як би не було мораторії, то можна би сподіватися поважних заворушень у Німеччині, а можливо якогось комуністичного зриву. Пропозиція Гувера черкнула через большевицькі пляни.

НОВА КНИЖКА ПРО РОСІЮ.

НЮ ЙОРК. — Незадовго появиться друком книжка про Росію, написана Евою Ґарет Ґрейді. Книжка називається „Сіінґ Ред" та представляє страшне положення робітників під большевиками.

У книжці оповідається про жарт, який курсує устно в Росії. Сталін мав недавно з духом Леніна розмову про пятилітку. Дух Леніна все допитивувся Сталіна: „Як там люди на це?" Сталін каже: „А, люди зі мною". Питає дух Леніна: „А що буде, як скінчиться пятилітка?" Сталін каже: „Я почну нову". Питає дух Леніна: „А що буде з людьми?" Сталін каже: „А що, люди будуть далі зі мною". Дух Леніна потряс головою: „Ні, Сталін, люди тоді вже будуть зі мною".

СМЕРТЬ ВІД АЛЬКОГОЛЮ.

БРОКТОН (Месечузетс). — Наслідком недільної забави, на якій замісць добрих напитків дали деревляного алькоголю, померло вже 6 осіб.

Домінік Десморміє, котрий, купив цей алькоголь, а котрого за те поліція думає ставити на суд, відай також помре.

СУМНА СТАТИСТИКА.

Статистика виказує, що в році 1929 було в Польщі 3,929 випадків самовбивств, у році 1928 було 4,313, в році 1927 тих випадків було 4,186. В році 1930 в самім львівськім воєвідстві було 224 самовбивств.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ КАТОЛИЦЬКОГО МІСІОНАРЯ.

Китайські комуністи зловили в місті Кін Нінґ католицького місіонаря з Німеччини, Мельхіора Ґезера, й убили його в жорстокий спосіб. Вони привязали його до дерева, довго знущалися над ним, а потім порубали ножами.

ДИТИНА В КІҐТЯХ ЛЬВА.

До Любляни приїхав приборкувач хижих звірят і провадив по вулиці дволітнього льва людям на показ. У хвилині, коли лев переходив коло діточого візка, в якім одна мати везла свою малу дитину, лев кинувся на візок, ухопив дитину в свої кіґті і хотів її пожерти. Дитина була в пеленках і тому лев тільки поранив її, після чого вдалося цю дитину вратувати.

ВБИВСТВО.

Мешканець села Романова, 19-літній Василь Демчук, убив на місці ударом ножа в серце свого дядька, 45-літнього Павла Демчука, з яким від довшого часу ворогував.

ДИТИНА ЗАПАЛИЛА МІСТОЧКО.

В місточку Ст. Віктор де Триндж, Кве., згоріли 32 будинки в самому торговельному центрі. Наслідком сильного вітру й браку відповідної огневої сторожі не мож було вгасити пожежі. Шкоди обчислюють на біля $300,000. Пожежу спричинив маленький хлопчина, що бавився сірниками.

НЕ ХОТІВ СТАТИ КАЛІКОЮ.

У свойому помешканню у Вінніпеґу застрілився П. Поворозник. Причиною самовбивства було те, що від довшого часу боліла його нога й лікар заявив йому, що прийдеться відрізати ту ногу. Покійник походив з села Покропивної, тернопільського повіту, й поверх 25 літ тому прибув до Канади. Мав 37 років життя й оставив дружину та троє дітей.

ПОРІЗАВ НОЖЕМ ЧОТИРИ ОСОБИ.

Іван Монастирський з Монтреалу, Кве., посварився з властителями дому, у якому мешкав, а саме з Василем і Теклею Стортанами. В приступі люти побіг він до своєї кімнати, вхопив різницький ніж і, вернувши до хати своїх господарів, страшно покалічив їх. Покликані два поліцаї хотіли зловити Монастирського, однак він кинувся на них і також поранив їх. Підчас того один поліцай тяжко пострілив його. Всі пятеро знаходяться у місцевім шпиталю.

ЕКСПЕДИЦІЯ НА ГІМАЛЯЇ.

Німецька наукова експедиція під проводом Павла Баверна виїхала до Індії, звідки вибирається в подорож на верх Канченюнґа у Гімалаях, високих 8,579 метрів. Досі експедиціям удалося дійти на ту гору тільки до висоти 8,000 метрів.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

Mr. Henderson "Misinformed."

POLAND AND UKRAINE.

Petitions to the League.

(From our Special Correspondent).

Lemberg (Lwiw), Saturday.

The greatest amazement has been caused here by the answer given by Mr. Henderson to a question put by Mr. Malone in the House of Commons on June 17 (the fullt text has only just reached Lemberg). Mr. Malone asked whether the negotiations between the Polish Government and the Ukrainian Minority broke down because the Polish Government insisted that the Ukrainians must withdraw their petitions to the League. Mr. Henderson replied: "The Polish Government have denied that such a condition was ever made by them. If it had been the Committee of Three would naturally have regarded it is entirely inadmissible."

I am authorised by the Ukrainian leaders, Messrs Lucki, Haluszczynski, and Zahajkiewicz, who negotiated with the Polish Government on behalf of the Ukrainian Minority, to state categorically that Mr. Henderson has been misinformed and that the withdrawal of the Ukrainian petitions to the League was indeed demanded by Mr. Holowski and Mr. Jendrzejewicz, who represented the Polish Government, and was unambigiously put as a condition for a Polish-Ukrainian understanding. Mr. Lucki has just given me his personal assurance that this is so. Even without the assurance of the Ukrainian leaders there can be no doubt on the subject, for on March 20 Mr. Holowko himself — he is the President of the Polish Government Bloc — published an account of the negotiations in the organ of the Polish Government, the "Gazeta Polska."

"The withdrawal of the Ukrainian petitions to Geneva," he wrote, "would be a consequence of accepting the Polish proposals, for it is impossible to come to an agreement on the one hand and on the other to conduct a case and to carry complaints before on international forum... I am of opinion that this demand (that is, the withdrawal of the petitions) was right and logical... If they (the Ukrainians) wish the Poles to withdraw their repressive measures, then they must withdraw their complaints to the League. Otherwise the Ukrainian population would interpret any steps taken by the Polish Government towards a change of policy as fear of foreign opinion, and as a tactical measure in the face of the League of Nations. The Ukrainians rejected our proposals, and as far as I am concerned the matter can go to Geneva."

The "Gazeta Polska" devoted a leading article to these negotiations on May 16, and wrote: "On the Polish side it was demanded that the Ukrainian Club (that is, the Ukrainian Parliamentary party) should withdraw its petitions to the League. This was quite right."

(The Manchester Guardian, June 29, 1931.).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЗА ШПІОНАЖУ.

У Чорткові відбулася перед окружним судом розправа проти Болеслава Зиґали і товаришів за шпіонажу. Зиґалу засудили на 8 літ тюрми, Болешевську на 7 літ, Тат. Помореву на 6 літ, Федька Кавецького на півтора року, Фр. Музику й Ад. Городецького по 1 році тюрми.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ФІЛЬОСОФ.

Радянська влада, тероризуючи всяку вільну думку, поусувала з російської Академії Наук усіх фільософів немарксістів, а залишила тільки тих, які механічно повторюють те, що 60 літ тому сказав Маркс. На чоло марксівських „фільософів" висунули большевики проф. Деборіна, який був навіть створив стою фільософічну школу, оперту на марксизмі. Але в останніх часах і Деборін почав дозрівати й відчув, що в рамах марксизму людській душі затісно. Він почав проголошувати діялектичний принцип у марксизмі проти духа механізму, та попав у неласку большевиків. Радянська влада міцно переслідувала його, не давала змоги жити ні працювати, і Деборін попав у чорну мелянхолію та збожеволів.

СРІБНЯКИ ЮДИ.

Американське Товариство подарувало „Лондонському Ґеоґрафічному Товариству" рідку монету палестинську. Є це т. зв. шекель, срібняк, яких 30 одержав Юда за зраду Спасителя. Вага його виносить 14.5 ґр. і він є менший від чвертьдолярової монети.

ЗАСУДИЛИ ЗА РОЗПУСТУ.

У Львові закінчилася розправа проти Кльопціцової, яка в Чорткові вдержувала дім розпусти. Кльопціцову засудили на 10 місяців вязниці та 1,000 зол. кари, а її спільника Ґрубера на 6 місяців, Шміґельську на 6 місяців (із здержанням кари) і емеритованого сержанта Кубалю на 2 місяці вязниці.

ЛІКАР ЗАСУДЖЕНИЙ НА КАРУ СМЕРТИ.

Суд присяглих у Монпеліє (Франція) засудив лікаря Ляжета на кару смерти за те, що він отруїв дві свої жінки і пробував отруїти сестру, щоби не віддати їй 11,000 франків, які в неї позичив. Ця сестра зізнавала тепер у суді.

ЯК ПИТИ МОЛОКО.

Влітку натурально пємо більше молока, але здебільшого забуваємо, що молоко — їжа, а не напій. Отож не сміємо пити молока так, як воду, пиво чи вино — великими ковтками. Навпаки, мусимо пити молоко малими ковтками, помалу, заїдаючи кожен ковток шматочком хліба чи взагалі печива, яке докладно повинні розжувати. Тоді всі ті поживні матеріяли, що містяться в молоці, враз перемішуються з шлунковим соком, не обтяжують шлунка й підуть нам на користь. Колиж пити молоко, як воду, то в шлунку утворюються великі комяхи зсілого молока, яке мусить довгий час лежати в шлунку, поки не стравиться. Найкраще стравляють молоко діти-немовлята, бо вони його всмоктують малими пайками.

ЛЯХИ СТАВЛЯТЬ ПЕРЕД СУД ЗА „ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА"

СПІВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ГИМНУ ВВАЖАЄТЬСЯ ПІДБУРЮВАННЯМ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Повітове староство в Скалаті видало 15 червня карне оречення, на підставі якого о. Івана Іванчука покарано гривною 50 зол., або десять-денним арештом, за невиконання § 9 розпорядку австрійського міністерства внутрішних справ з 1850 року. О. І. Іванчука покарано, як предсідателя читальні „Просвіти" в Товстім, за недодержання програми театральної вистави. Це виявилося в тому, що публика по виставі відспівала перший уступ українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Місцевий постерунок поліції зробив донесення за це до староства в Скалаті, а те покарало місцевого пароха й декана о. І. Іванчука. В мотиві оречення сказано, що дозвіл був одержаний читальнею „Просвіти" лише на відіграння театральної песи, а тому через відспівання пісні, що підбурює „руський" нарід до ворожих кроків проти польської держави й польського народу, переступлено той дозвіл. Обвинувачений, як предсідатель читальні, відповідає за те, що допустився до такого злочину.

На це о. І. Іванчук через свого адвоката вніс відклик до окружного суду в Тернополі, де має відбутися нова розправа.

ЗАСУДИЛИ ПОСЛА КОЗИЦЬКОГО.

РІВНЕ (Волинь). — Польський окружний суд у Рівнім засудив на рік тяжкої вязниці ще одного бувшого українського посла. Засуджено посла Сергія Козицького за підбурювання до виступів проти польської держави. Таке „підбурення" виявилося нібито в тому, що посол Козицький 1930 року в своїй передвиборчій промові „спеціяльно підкреслював неґативні явища в державному життю й у поведінці адміністрації". Посол Козицький у своїх промовах буцімто зазначив, що український нарід позбавлений прав у Польщі й загнаний у велику нужду, яка все зростає; далі критикував шкільну політику, нераціональність буджету, а зокрема виступав проти польського осадництва на Волині.

Віче, на якім б. посол Козицький виголосив нібито таку промову, закінчилося спокійно, та суд рішив, що промова його могла викликати обурення та ворожий настрій до польської держави.

МУСОЛІНІ ЗА ОБЕЗЗБРОЄННЯ ДЕРЖАВ.

РИМ (Італія). — Американський секретар Стейту, Стимсон, уже розпочав свої наради з італійськими державними мужами. Він відвідав премієра-диктатора Мусолінія та міністра справ закордонних, Ґрандія. З кождим з ним мав довші конференції в справі міжнародньої політики взагалі, а зокрема в справі міжнародньої конференції по обеззброєнню.

У вечері Стимсон знову мав конференцію з Мусолінієм та з Ґрандієм, які приїхали до американської амбасади. Мусоліні заявив, що він стоїть за політику мира, за зменшення зброєння держав, а тому за конечність скликання міжнародньої конференції по обеззброєнню з боку Ліґи Націй у призначений час.

НІМЕЧЧИНА ШУКАЄ ПОЗИЧКИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Несподівано прилетів сюди на німецькім літаку президент німецького державного банку, Лютер. Він відразу стрінувся з президентом анґлійського банку та з найближчими його помічниками. Лютер тепер шукає для Німеччини довготермінової позички в сумі 400,000,000 долярів, яка конче потрібна, щоби вратувати Німеччину від фінансового краху.

З Лондону Лютер виїхав до Базелі в Швайцарії для переговорів з керівниками міжнароднім банком, а звідси виїхав до Парижа. З Французами він також має вести розмови про орґанізацію позички Німеччині. Коли така позичка здійсниться, то в ній візьме участь також американський капітал.

Чужоземні фірми й підприємства не перестають вивозити своє золото з Німеччини, що ставить її перед фінансовою катастрофою. Уряд робить усі старання, щоб затримати відплив золота за кордон.

КУПЕР ХВАЛИТЬ СТАЛІНА.

МОСКВА (СССР). — Американський інжинір Купер, що будує Дніпрельстан, хвалить Сталіна за його Нову Економічну Політику. Він говорить, що тепер „людська натура в Росії має значні нагоди" для своєї діяльности, коли Сталін проголосив індивідуальний принцип винагороди за працю. На думку Купера, цим Сталін вратує свій пятилітній плян від повного краху, а Росія наблизиться до цивілізованого світа.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД ЛІҐОЮ НАЦІЙ.

Відома нюйорська ґазета „Ди Ню Йорк Таймс" доносить з Варшави, що нібито польський уряд робить заходи для полагодження української ворожнечі до польської держави. Донесення говорить, що польський уряд збирається поробити Українцям далеко йдучі уступки. Має уступити львівський воєвода Наконечніков-Клюковський, що поносить вину за „пацифікацію" Галичини, а на його місце має бути встановлений новий воєвода. Як тільки цей воєвода обійме урядування, мають повестися переговори з Українцями. Кореспонденція каже, що польський уряд готов піти далеко на стрічу українським домаганням.

Про ці українські домагання кореспонденція теж згадує. Отже, мовляв, Українці домагаються: усунення урядовців, винуватих за „пацифікацію"; знесення трох воєвідств Східної Галичини та сотворення з неї одної провінції з осібним соймом на взір шлеського сойму; відшкодування для потерпівших у „пацифікації"; довготермінових кредитів на розвій рільництва.

Звідки кореспондент узяв ці буцімто українські домагання, не сказано, але певно, що не звідкинде, як від якихось угодовців, що вже вели якісь тайні коншахти з польським урядом, потайки перед українським народом. Це є одна обставина, яка мусить викликати підозріння Українців до цих угодових переговорів. Коли справа чесна, то чого критися з нею гейби зі злодійством?

По друге, чи має польський уряд охоту й щире бажання робити угоду з українським народом? Чужинців може уряд здурити своєю нібито далеко йдучою уступчивістю, але Українця чейже не здурить, коли Наконечніков усунеться з львівського воєвідства й поставиться його на становище в міністерстві; або коли заведеться міністерство для національних справ з українoжером на чолі.

Тай чейже не задуриться ніякий розумний Українець говоренням про угодовий настрій польського уряду, коли вся теперішня польська гра зміряє виразно до того, щоби вратувати Польщу перед розглядом українських жалоб перед Лігою Націй у вересні. На того роду „угоду" можуть піти якісь Певні, Хомишині, Ґовиковичі, може якісь задовжені одиниці з „УНД-а", але в таких переговорах не візьме участи ніякий політик, свідомий своєї відповідальности перед українським народом.

УКРАЇНСЬКО-КАТАЛЬОНСЬКІ ПОДІБНОСТИ.

Приглядаючися до катальонської боротьби за своє національне визволення, а потім перехід до боротьби за власну державу, ми знаходимо багато подібностей. Та взагалі треба зазначити, що суспільні рухи народів мають певні закони, по яким вони народжуються й розвиваються. Тому подібностей до української визвольної боротьби можна знайти багато в ріжних народів у минулому й в сучасности. Студіювання чужих визвольних змагань значно полекшує зрозуміння українського визвольного руху й вибору ліпших шляхів та метод боротьби за українську державу.

Катальонський сепаратизм веде перед в сепаратизмі інших провінцій Еспанії, як в першу чергу Андалюзії, Басків і т. д. Так само й український сепаратизм веде перед у сепаратизмі Біоруси, кавказьких народів, Татарів, закаспійських народів і т. п. З відділенням від Росії України неминуче відділення від неї й названих вище народів. Коли це відсепарування прийде, чи разом з українським, чи пізніше, ролі для історії не грає. Так само з відділенням Катальонії піде відокремлення від Еспанії інших провінцій і мабуть в першу чергу Андалюзії, яка вже виставляє свої сепаратистичні домагання, а Баскп ніколи не почували себе тісно зєднаними з Еспанією.

Відповідно тому, як майже цілком однаково поступають всі народи, які ставлять на чергу дня питання свого національного й державного визволення, також аналоґічно поступають усі народи гнобителі, всі імперіялістичні держави та їх правительства. Вони зпочатку всякими репресіями стараються задавити в самих початках національний рух серед пригноблених ними народностей. Це їм звичайно не вдається й тоді вони дають деякі полекші, стараються національний рух узяти під свою контролю й зробиди його, що найбільше, національно - культурницьким рухом, старанно вбиваючи в нім усі прояви пробудження політичної свідомости, а тим більше національно - державницького сентименту.

Так поступають усі централістичні уряди імперіялістичних держав, незалежно від того, чи ті уряди є автократично-деспотичні, чи народоправно-демократичні. Це ми особливо яскраво бачимо на примірі російського царського та еспанського королівського, а потім російського й еспанського революційно - демократичного уряду, чи російсько-комуністично - диктаторського. Всі ці уряди однаково ставляться ворожо до тих народів, які хочуть визволитися зпід панування імперіялістичної Росії, чи імперіялістичної Еспанії. Вони всякими способами стараються здавити національно-державницький рух чи то серед Українців, чи то серед Катальонців, обіцюючи їм золоті гори й всі культурно-національні „блага". Вся мета кожного централістичного уряду звернена на те, щоб всіма способами тримати під своєю владою пригноблені народи для економічного визиску їх, а потім і для зміцнення своєї сили на шляху до дальщого імперіялізму, чи то територіяльного, чи то лише економічного та духового.

Особливо яскрава спільність метод імперіялістичних центральних урядів супроти поневолених народів виявилася в поступованню революційного уряду мадридського та революційного петроградського й московського комуністичного. Як уряд часів „Керенщини" не хотів оголосити Росію федеративною републикою, чого домагалися Українці та інші народи, так само й мадридський уряд Замори не-проголосив Еспанії федеративною републикою, як того домагаються Катальонці та інші провінції. Катальонці тепер так само поступають, як свого часу поступали Українці в боротьбі з імперіялізмом центрального уряду. Тоді Українці самі проголосили автономну републику й перевели вибори до власних установчих зборів, які мали рішити державне становище України й відношення до Московщини; так само й Катальонці перевели вибори до своїх установчих зборів і для тої самої ціли. Російський центральний уряд через голову українського парляменту Центральної Ради звертався з відозвами до українського народу й закликав його до вірности революційній Росії та едности державної; так само й мадридський революційний уряд звертається через голову катальонського краєвого парляменту до Катальонців з тим самим закликом, який робили їх революційні товариші в Петрограді.

Російський центральний революційний уряд посилав до Києва своїх міністрів на переговори з Центральною Радою й з погрозами проти сепаратистів; так само й мадридський революційний уряд посилає своїх міністрів у Барцельону для переговорів і погроз. Повторюються не лише певні події й поступовання урядів, але й зберігається форма тих поступовань і подій та майже дослівні погрози й заклики.

Катальонці тепер ідуть тим самим шляхом, яким ішли Українці до своєї незалежности. Тепер ще годі сказати, чи вони дійсно осягнуть успіх й проголосять та фактично переведуть незалежність своєї держави. Можна сподіватися, що коли у відношенню до них буде так заховуватися мадридський уряд, то вони цілковито зірвуть з ним, а разом з тим і з бувшою еспанською імперією. Катальонці настільки знаходяться в ліпших умовах від Українців, що на території їх нема маси еспанського війська, вірного центральному урядови, як то було на Україні, коли на терені її було більше ніж 5 міліонів російського війська, яке, хоч не пішло свого часу за тимчасовим урядом на боротьбу з Українцями, то зате пішло до боротьби проти „буржуазної" Центральної Ради під проводом комуністів, а фактично для вратування „єдінства россійсково ґасударства".

Свої внутрішні клопоти Катальонці мають такі саме, які мали Українці. У них також кілька політичних напрямків, а ролю „зрива знутрі" там грають синдикалісти, яку на Україні грали ліві соціялісти-революціонери. Так само нечисленні большевики там доґрають ту саму ролю, що грали на Україні, а саме є речниками централізму й поневолення недержавних народів центром. Колиб прийшли до влади в Еспанії большевики, то звичайно й доля Катальонії булаб така сама, як доля України: вона сталаб провінцією комуністичної Еспанії. А тому, що це булаб найбагатіша провінція, як Україна в Росії, то їй довелосяб зазнати найбільшої економічної руїни, політично - національного гнету, переслідувань, розстрілів і всіх тих „благ", які принесли на Україну московські большевики.

Хіба лише примір того, що большевики зробили в Росії відстрашить від них Еспанців, а ще більше Катальонців, та викличе рішучу боротьбу з ними тих елементів, яким справжня воля і повноправство народу та добробут працюючих мас дорожчі від большевицького „експерименту" й уратує Еспанію й Катальонію від найжорстокішого деспотизму й централізму большевиків - імперіялістів, який коли знав світ.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(за червень 1931).

I. ПРИХІД:

З перенесення з попереднього місяця		$ 48.16
Прихід за червень 1931 р.		1,195.25
Разом		$1,243.41

II. РОЗХІД:

а) **Висилка до краю:**		
1) На боєву акцію	$750.00	
2) Рідна Школа	150.00	
3) Інваліди	125.00	
4) На допомогу Лемківщині	40.00	
5) На вдержання стрілецького памятника в Яблонові, Ч.С.Р.	25.00	
6) Письменникам	25.00	
7) Преса	18.00	
8) Кошти висилки і листів	8.31	$1,141.31
б) Кошти вдержання канцелярії		25.00
в) Кошти дороги		10.00
г) Почтова скринка		4.00
Разом		$1,180.31

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід	$1.243.41
Розхід	1,180.31
Остається в касі Обєднання з кінцем червня 1931 р.	$ 63.10

Обєднання Укр. Орґанізацій в Америці.

"СПРАВА МАЄ ВСІ ВИГЛЯДИ НА ДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК НА МІЖНАРОДНЬОМУ ТЕРЕНІ"

Співробітник „Нового Часу" звернувся до п. посолки Мілени Рудницької після її повороту з Женеви і Лондону з проханням о кілька хвилин розмови. Пані посолка дуже радо згодилася на те, даючи на поставлені три питання такі відповіди:

— Чому українська справа не прийшла на порядок нарад в часі травневої сесії Ради Союзу Народів?

— Відповідь на цей запит дає комунікат Комітету Трох, проголошений в справі українських петиций дня 23-го травня ц. р. в Женеві. Прочитайте, будь ласка, цей комунікат уважно: читайте не лиш його слова, але й те, що в ньому сказано між рядками, а знайдете повне вияснення, чому Комітету Трох, якому Союз Народів доручив розгляд українських петиций, не передав ще нашої справи на засідання Ради. А саме, в комунікаті говориться, що „розвязка питання можлива лише після докладного досліду всіх ріжнородних співчинників проблеми" та що комітет „постановив здержатися **покищо** від основного рішення". Іншими словами: Комітет Трох не вважає ще своїх студій над польсько-українським питанням закінченими; він здає собі справу, що це проблема складна і важна і тому „покищо" не передав її під розгляд Ради. Читайте другий уступ комунікату, а знайдете в ньому дальші пояснення на ваш запит. Там говориться про вияснення представника Польщі, про його запевнення і зобовязання полагодити нашу справу внутрі Польщі шляхом заспокоєння польським урядом наших слушних домагань. Не треба вам хіба пригадувати, Пане Редактор, що в міжнародньому світі міністри закордонних справ взаїмно собі вірять тому, що не допускають навіть можливости, щоб інформації і приречення представників держав не були згідні з правдою. Тож і не дивниця, що повірили в запевнення представника Польщі...

— Так на вашу думку проголошений Комітетом Трох комунікат не є зліквідованням справи?

— Якраз навпаки! Я глибоко переконана, що справа має всі вигляди на дальший розвиток на міжнародньому терені на що Комітет Трох не випустить її зі своїх рук. Прошу також не забувати, що англійські парляментарі, які заітересувались були нашою справою і вислали від себе до Союзу Народів петицію, вважають її тепер **своєю** справою.

— Ви згадали про англійських послів. Чи можна поспитати вас про ваші враження з Лондону?

— На цей запит важко мені відповісти в кількох словах. Скажу вам, Пане Редактор, хіба коротко, що мої лондонські враження є як найкращі. Маємо тепер в англійському політичному світі богато приятелів і союзників, наша справа знаходить у них повне зрозуміння і щиру симпатію. Треба сподіватися, що не відмовлять вони нам своєї піддержки і в майбутньому.

(„Новий Час")

ПОДЯКИ.

Я нижче підписана членкиця У. Н. Союза, від. 253, Тов. ім. І. Франка в Лудлов, Масс., складаю щиру подяку урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги 50 долярів з фонду допомогового.

Анна Пукіш.

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за виплачення мені допомоги з фонду запомогового, в сумі 25 долярів. Бажаю У. Н. Союзови як найліпшого розвою.

Казимир Стечик,
член в. 389 У. Н. Союза,
Ґері, Інд.

Ярослав Гашек.

СПОВІДЬ СТАРОГО ПАРУБКА

(4)

V.

Інтриґи Анни Енґельмілер.

Ледви я встиг перескочити через якийсь там нужденний потічок, як попри мене перебігла Анна. Вона бігла до пестрого гуртка нашого товариства, що розложилося на траві та пожирало холодні товсті котлети.

Я добре бачив, як інтриґантка Анна підбігла до товариства та страшно жестикулюючи стала щось скоро розповідати, показувала на ліс, упала на землю, на розпрістерту брудну скатертину. Я бачив, як її мати заломила руки, як товариство зірвалося схилилося над тілом Анни, що лежала на останках смаженої вепровини. Я також пустився туди, бо чув, що приготовляється якась інтриґа. Я був певен, що вона не скаже, що я вдарив її палицею, одначе постарається інакше добитися того, що їй не вдалося перевести при помочі свого залицяння. І я не помилився. Мене закидали питаннями про те, що сталося та підвели до Анни, яка все ще лежала на смаженій вепровині.

Жінки плакали, а мущини гляділи на все те з якимсь отупінням. Вони, очевидно, привикли до того, що жінки падуть у памороки при кожнім незначнім випадку. Я завважав, що лише один Духачек батько трох дочок, дуже цікаво глядів на скатертину, на якій лежали два такі ріжні предмети, як смажена вепровина та панночка Анна. Замісць того, щоби підняти Анну, він узяв шматок смаженої вепровини та з криком: „Яке нещастя!" відбіг на бік.

Я сів спокійно на межі та спитав: „Що сталося?" „Поможіть нам воскресити її!" кричала пані Енґельмілер, ломила руки та приговорювала: „Ганусю, Ґанусечко! глянь на нас!" Анна отворила очі, підвелася трохи, вказала на мене рукою й крикнула: „О, ось цей нещасник! — і знову впала, тепер уже на масло.

Тоді всі жінки лишили Анну та накинулися на мене. Ніжні жінки відразу перемінилися у злющих звірів. Вони скакали довкола мене, наче юрба людоїдів, кричали, як фляґелянти*), коли вони відбувають свої релігійні зібрання, та порскали з гніву наче вулькани на Филипинських островах. Пані Енґельмілер лютувала, як вулькан Гекля на острові Ісляндія, та кидала на мене обидами. Вона взяла мене за сурдут і крикнула мені на вухо: „Ви хотіли її обезчестити!"

При тих словах пять дівиць, що окружили мене були, відлетіли наче куропатви, в яких вистрілили. Потім знову зібралися в гурток і кинулися на мене, наче фалянґа Спартанців на Персів, і зоружені парасольками зі страшним криком почали наступ. Я боронився розпучливо, одначе ззаду на мене напали наречені тих дівиць. Тут роздався голос Анни:

— Мамочко, мамочко, поможи, я вмираю! і це мене вратувало.

Всі пустилися до неї, підняли на руки, стали розраджувати її, а вона розплакалася.

— Він мене заманив у ліс і поводився так дивно! Та лишіть його, хай він сам розповість. Ах, я нещаслива!

Коли я вкінці остався сам один, я пустився полевою стежинкою у село, де споза ліса визирала баня високої церкви. Коли я добіг сюди, я вбіг у першу стрічну корчму.

Там уже сидів пан Духачек за кухликом пива та саме доїдав вепровий котлет, який він схопив був підчас змальованої події.

Коли побачив мене, сказав, що прийшов у село шукати лікаря, та що його тут не було, то він з розпуки завернув сюди, щоби випити кухлик пива. М. і. він сказав мені, що вважає все те комедією, що справа була лише в тому, щоби я розтібнув Анні блюзку. Він побоювався, щоби ця діва не наговорила чогонебудь його дочкам, бо вона вже давно хвалилася, що нібито я люблю її та що я забавна людина.

Вони так сміялися, коли вона їм розповідала, як я пришивав ґудзики до штанів і як варив яйця на мягко. Я забожився, що не мав з нею нічогісенько, та він увесь час усміхався і говорив:

— Я вам не вірю, ха, ха, ха! Ви мені того не говоріть! Я розумію дещо, я не з нинішніх. Коли я ось також парубком жив при одній родині, то також залицявся до господининої дочки. Ах, як ми цілувалися, Боже мій! Рано, як я приходив у кухню, в полудне, підчав обіду й вечером. Ах, Боже, які це вечорі були! Ну, як вам смакує пиво? Ах, це було так гарно! Так, так, цілувалися ми!

— А якжеж це все скінчилося? — спитав я поважно.

— Я оженився з нею, тому, що мене присилували.

— Так ось бачите — сказав я — ось до чого доводять жінки!

І я лишив його, не сказав йому навіть, куди йду.

Я постановив уже не вертатися до хати пані Енґельмілер, коли дочка її Анна така інтриґантка.

Я так і зробив.

Пані Енґельмілер шукає мене з поліцією.

Тому то я не вернувся до хати пані Енґельмілер, бо переконався, що жити приватно не є безпечно. Я постановив собі, що до дванацятої години в ночі сидітиму в гостинницях, а потім приходитиму спати в якийнебудь готель.

Я вибрав гостинницю „Сонце", де не було жіночої прислуги. Бо я переконався, що всі жінки липнуть до старих парубків, як мухи до меду.

На мешкання я вибрав гостинницю „Почта". Вона мені сподобалася і положенням і видом. Першу ніч я провів осьтак: У щасливій свідомости, що я вкінці вратувався від дочки моєї господині й усього неприємного товариства, яка без сумніву старалася, щоби я оженився з Анною Енґельмілер, я випив у „Сонці" пять кухликів пільзненського пива та виголосив за вечір кілька промов про обмеженість жінок. Я зовсім не крився з тим, що вже все житиму в в готелі.

З мене насміхалися. Я спитав, що тут смішного. Мені відповіли: ходити спати в готелі дуже гарно, одначе вся справа в тому, чи буду я там сам один?

Схвильований тим сміхом, я заплатив і пішов до готелю. Я постановив завтра післати за моїм куферком до тієї проклятої хати, де мене мало що не оженили.

Коли я прийшов до готелю, портієр спитав мене, чи ставитиму для чищення мої черевики та чи не треба завтра рано застукати до моїх дверей.

(Далі буде).

*) Фляґелянти, секта, якої члени бичували своє тіло (13—15 століття), щоби так виблагати прощення гріхів. Ходили гурмами та бичувалися. Папа заборонив цю секту 1349 року; від 1450 року вони зникли зовсім.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Ухвали Першого Зїзду Організації Державного Відродження України („О. Д. В. У.").

Перший Зїзд Організації Державного Відродження України (ОДВУ), який відбувся 27-го і 28-го червня ц. р. в Ню Йорку, назначив напрям своєї діяльности головно по лінії допомоги УВО у її визвольних змаганнях зі займанцями українських земель та ухвалив слідуючі резолюції:

1) Зїзд в розумінні національного нашого поневолення витає кожний консолідаційний прояв нашого громадського життя як підвалину для успішнішого переведення тих завдань, що стоять перед цілим народом. Не встряваючи в злобну распрю, диктовану подекуди особистими зглядами й партійним закукуріченням, і оцінюючи висліди громадської праці не під кутом вузьких партійних програм, а із загально-національного становища, підкреслює, що „О. Д. В. У." із усіми тими групами, які стоять на тому становищі, хоче й буде співпрацювати в кожній корисній загально-національній праці. „О. Д. В. У.", взявши на себе обовязки морально й матеріяльно підтримувати національно - визвольний рух, зокрема боєву-визвольну акцію, стверджує, що в своїй дотеперішній діяльности зустріла, покищо, уважливіше відношення, хоч деколи й критичне, з боку „Обєднання". Свідомі консолідаційної праці „Обєднання" й його національно-політичних напрямних, Зїзд постановляє співпрацю з „Обєднанням" у загально-національних питаннях, що не впливає в нічому на самостійний характер „О. Д. В. У.".

2) Перший Зїзд „О. Д. В. У." осуджує тих всіх Українців і ті усі політичні ґрупи, що замісць скріплювати національні сили, розгублюються у всяких орієнтаціях на наших ворогів, поширюючи серед нашого народу зневіру у власні сили.

3) Зїзд стверджує, що напрямні, які опреділюють добро нації, не йдуть через орієнтації і угоди, а через уперте, завзяте зусилля за здійснення вже великими жертвами започаткованих наших самостійних державно - політичних стремлінь.

4) Зїзд закликає ввесь український загал підтримати ті стремління і шляхом моральних і матеріяльних жертв помагати тим, що на протязі одного десятиліття не накладуванням з нашими ворогами але впертою боротьбою проти них виявили цінности, необхідні для реалізації народного ідеалу.

Е. С.

—o—

ТРОЙ, Н. Й.

Франківське свято.

В неділю, 14. червня, відбулось у нас Франкове Свято. Сполучене воно було з Молитовним Днем Спомином за всіх, що життя своє віддали у боротьбі за волю українського народу. У церкві, разом з мольбами за душу Великого Каменяра, сполучувались мольби за душі всіх у боях поляглих і в тюрмах та на вигнанню замучених Борців і Мучеників. Так, як українські вояки, що кровю зрошували Рідну Землю від краю до краю, як ті відомі й безіменні Мученики, що в московських, польських й румунських тюрмах в тяжких муках конали, або на вигнанню марно загибали, — так і Франко був Борцем і Мучеником. Тому не від речі було сполучити поминки його з поминками всіх борців.

Того самого дня пополудни в церковній галі відбувся концерт для вшанування памяти Івана Франка. Ріжнився він тим від шабльонових концертів, що з нагоди сходин поважнішого числа громадянства порушено й інші справи, які тісно вяжуться з черговими завданнями українського народу в його нестримному змаганню до волі.

Вступне слово виголосив голова місцевого Комітету Злучених Товариств, д. О. Заяць. Досить добре співав хор місцевої української православної церкви, під управою д. І. Павуляка. В хорі майже виключно сама молодіж в Америці роджена й вихована, — старших громадян лиш кілька. Знак, що місця іміґрантів займають їх діти, що постепенно і майже й непомітно привикають до тих обовязків, які виконували батьки.

З деклямаціями виступали школярі: Емілія Качмар, що деклямувала „Якби само великеє страждання", Маруся Джинджириста — „Тяжке ярмо твоє, мій рідний краю", Володимир Бачинський „Золоті слова Івана Франка". Д. Ол. Заяць віддеклямував поему „Каменярі". Деклямації вибрані з творів Франка.

Реферат про Франка виголосив д-р Лука Мишуга. Шановний референт приступно й ясkраво змалював життя, діяльність, характер і страждання Франка, та його вплив на розвиток української національної та політичної думки. Реферат був приготовлений солідно. Ми привикли до рефератів довгих, нераз нудних. Однак Шановний Референт, не як то в нас привикли казати „майже в двогодинній промові", але на протязі сорок мінут, зумів прикувати увагу слухачів, старих і молодих, до своєї теми. Франко в молодости, у школі, у тюрмі, — Франко поет, белетрист, політик, — Франко погорджений і осміяний, — Франко незломний, — Франко вчений, політик, — Франко патріот сміливими мріями про українську державність в такі часи, коли в безпросвітнім рабстві пропадало наше громадянство, — Франко автор дітячих оповідань, — педаґоґ, — усі ті образки незвичайно ядерно виходили в рефераті.

В часі свята, на заклик місцевого священика, о. І. Гундяка, переведено збірку на поміч Українським Інвалідам. На ту саму ціль була переведена збірка на богослуженню. Всього зібрано 50 дол 25 ц., що вислано до краю через Обєднання.

Після закінчення святочної програми присутні не раді були розходитись домів. Тоді на пропозицію Президії Комітету Злучених Товариств, (в президії Ол. Заяць, голова, Павло Бойко, секретар, та Яким Джинджиристий, касієр), розвелась дискусія над теперішнім положенням в Рідним Краю і становищем української іміґрації в Америці. Осуджено угодові „ухили" посеред старокраєвого громадянства, піднесено вагу Обєднання, що мимо наклепів з ріжних сторін, послідовно продовжує свою роботу. Численно зібрана громада ухвалила слідуючі резолюції.

1) Українці міста Трой, Н. Й., і околиці, зібрані на Святі в честь Івана Франка, віддавши пошану памяти Великого Каменяра, стверджують, що тільки дальша безкомпромісова боротьба за соборницький ідеал Нації відповідає тому ідеалови, який проповідував і за який страждав наш ґеній Іван Франко.

Супроти цього зібрані пятнують в якнайбільш рішучий спосіб всякі угодові ухили з боку світських і духовних діячів посеред українського народу супроти окупантів українських земель, а зосібна осуджують політичний пастирський лист еп. Хомишина, взиваючий до льояльности супроти Польщі, і то в часі, коли та Польща криваво „пацифікувала" безборонний український нарід.

2) Зібрані заявляють, що наша загальна українська орґанізація, Обєднання Українських Орґанізацій в Америці, являється виразом дійсних почувань української іміґрації в Злучених Державах; боєві клинчі Обєднання — це є голос серця американських Українців; тому неслушний і неоправданий удар, нанесений Обєднанню з боку старокраєвого „Діла" являється ударом звернeним проти самої свідомої і патріотичної части американських Українців, як також ударом проти тої допомогової і визвольної акції, яку веде Обєднання від ряду літ, не оглядаючись на напади з боку вічно і все критикуючих елементів, що привикли до деструктивної роботи.

Зібрані заявляють, що ті ґрупки, які виступають проти Обєднання, провадять руїнницьку роботу, яка український загал деморалізує, його щиру й добру волю ослаблює, а ворогам помагає. Наш клич повинен бути: **Одною зорганізованою лавою проти всіх ворогів дальшої безкомпромісової боротьби за Одну Соборну Українську Державу!**

Резолюції були приняті серед невмовкаючих оплесків, а відтак однодушним голосуванням зібраних громадян. Подаємо їх до загального відома з тою вірою, що український загал в Америці, загал національно-свідомий, не зважатиме на безпідставні напади на одну українську установу на іміґрації, яка, не оглядаючись на критикоманів і „отаманят", веде допомогу та визвольну акцію. Обєднанню ніякий противник не може закидати зловживання народних жертв, чи надуживання народного довіря. І наша громада відкликалась на поклики Обєднанн та складала жертви на Рідну Школу, на Інвалідів, на боєву акцію ітп., і дивлячись на найсвіжіші напади старокраєвих угодовців тутешних горе-політиканів, може лише ствердити, що **Обєднання відсилає жертви на таку ціль, на яку жертводавці їх складають.** Зложило громадянство поважнішу суму гроша на боєву акцію, віpячи, що тільки „у завзятій і важкій боротьбі" наш нарід може добути волю і що та боротьба є конечною потребою Рідного Краю, Обєднання не могло проти волі жертводавців висилати ті жертви на іншу ціль, хоч ця ціль так само важна, як боєва акція. Противники Обєднання тепер кричать, що іменно Обєднання повинно розділювати жертви не по волі жертводавців, а після інших рахунків. Можна собі представити, який крик вониб підняли, колиб Обєднання було висилало збірки, призначені громадами на боєву акцію, приміром на Рідну Школу. Був би не крик, а рев, що Обєднання нехтує бажання і волю громад. Чи сяк, чи так, тих, що з натури і засади мусять акцію Обєднання критикувати, не задоволиш і не затишиш. Бо їм більше ходить про се, щоби Обєднання оклеветати, ослабити і (якби так роги) аницити, ніж про се, щоби безупинно продовжувалась акція за визволення українського народу. В них не „Україна понад все", а понад все кириня і роздор.

Повертаючи до Свята, — після приняття резолюцій присутні відспівали „Ще не вмерла Україна" і „Не пора" і в піднесенім настрою розійшлись домів з гарними й незатертими споминами цього дня.

Павло Бойко,
секр. Злуч. Товариств.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені 50 долярів з фонду запомогового. Желаю У. Н. Союзови ліпшого розвою.

Роман Оліяр,
Денбурі, Конн.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в вівторок, 14 липня о годині 7.30 вечером в гали церковній де звичайно. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься не легковажити з місячними вкладками, але прийти на збори і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Дальше проситься всіх членів Товариства о. щиру роботу приєднувати нових членів для вписання до Товариства і до У. Н. Союза без вступу. — Н. Сорохтей, предс.; Д. Сподарик, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45 У. Н. С. повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 12-го липня 1931. На зборах буде звіт контрольної комісії за пів року. Отже проситься о численну участь. Хто з членів не вирівнає своїх залеглостей нехай не жалує коли буде суспендований. — Т. Малик, А. Гарасим і М. Ю. Сеник.

МЕНВИЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349 У. Н. Союза подає до відома своїм членам як місцевим так і позамісцевим, що піврічні збори відбудуться в неділю, 12 липня 1931 року, точно о годині 1-шій пополудни в Ліберти Галі в Менвил, Н. Дж. Отже просим всіх членів прибути на сі збори точно на повисше означений час. На сих зборах буде справоздання піврічне уряду відділового як також будуть розбиратися важні важні справи з попередних місяців, а що важніше поправа статута відділового, вибір комітету на пікнік. Також пригадується членам давгуючим, щоби вирівнали свої довги за розмет і до каси відділу. Коли члени довгуючі не являться на піврічних зборах і не виповнять своїх довгів так будуть суспендовані без ріжниці причин. Отже по наказу уряду відділового повинні всі як один зійтися на повисше означену годину. — Шеґера Ілько, предс.; Вербіцький М., секр.; Леон Мартинчук, кас.

У звіринці.

Батько (до синка): Бачиш, Ромчику, оцей птах на тих височенних ногах то струсь.

Синок: Тату, то як це птах, то він також несе яйця?

Батько: А певно!

Синок: А не побиться, як він несе їх так звисока?

Лі-Таі-По.*)

САМІТНИЙ.

Лагідно подуває східний вітерець, у весняному блеску — вода, дерева, корчі.

На зеленій мураві вилискується сонце, опадає і знімається пилок із цвітів.

Високо на горі поклалася самітна хмарина, до гнізд злетілися вже птахи.

Хто живий, іде до мети; я жию самітно, наче сирота.

Понад скелею пересувається ясний місяць; серед запаху ще довго пю та співаю...

Весняні думки.

Наче шовк зеленіють уже трави в Єн, вилискуються свіжі галузки на морвах у Цін. Ти думаєш, пане мій, про далекий день повороту, а мені, твоїй жінці серце тріскає...

Весняний вітер не сприяє мені... Хай краще не продістається крізь заслони до моєї кімнати.

Срібна чапля.

Наче іней знімається самітна срібна чапля над осінними водами.

Мого серця не кидає смуток: самітний стою на пісковім побережі.

Зломана вербова галузка.

Верба схилилася над рікою, опилює її води, на вітрі колихається зелене віття.

Лагідне тепло входить вікнами, золотом прикрашеними. Молода жінка задумалася, сумує.

— Чи й дерева на границі, вкриті снігом, випускають такі пуплішки?

Держить зломану галузку свіжих весняних барв. Радаб її післати далеко, в далекі піски над кордоном.

*) Лі-Таі-То, славний китайський поет-лірик, родився 699 року, помер 762-го після Христа.

ХОТІВ ЗАСТРІЛИТИ ЧОЛОВІКА ЛЮБОВНИЦІ.

Іван Окріп зі Скнилова знав змалку Татяну Вітик, і як обоє підросли, то полюбилися. Татяна вийшла, щоправда, заміж за іншого, а саме за Петра Бугая, але любила далі Окропа і, як Бугая не було дома, то вона гостила дома Окропа. Згодом ця скрита любов не вдоволяла ні Татяну ні Окропа і вони рішили вбити Бугая. Бугая вбити не легко, і хоч Окріп до нього стрілив з рушниці, ранив його то Бугай видужав і подав справу до суду. Львівський суд судив Окропа і засудив на два і пів року вязниці, а Татяну звільнили, бо не можна було доказати, чи вона щось винна. Інша річ, чи Бугай тепер схоче жити далі з Татяною.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЙОНГСТАВН, ОГАЙО.

На визвольну боротьбу.

Жертви зложили слідуючі: по $1: А. Дворська, Ю. Войтович, П. Смук; В. Вітлий 55 ц.; по 50 ц.: І. Іванкевич, М. Гиряк, І. Смаль, Р. Гусак, І. Гамонко; по 25 ц.: В. Войтович, А. Войтович. — Разом $6.55.

Гроші вислано до Рідного краю через Обєднання.

Петро Смук.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Допомога Рідному Краєви.

Комітет Односельчан Миколаєва (коло Гаїв) переслав через Обєднання Укр. Орг. $30 на допомогу Рідному Краєви з доходу балю, котрий відбувся в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6 вул., в Ню Йорку дня 14. лютого 1931 р.

Баль влаштували односельчани спільно з ОДВУ, котрий приніс $120 чистого доходу. ОДВУ, діставши $60, зобовязалось переслати їх на боєву чи іншу ціль через Обєднання Укр. Орг. до краю.

Комітет Односельчан Миколаєва (коло Гаїв) передає $20 на боєвий фонд і $10 для помочі Рідній Школі, а $30 зістає для загальної пересилки на будову У. Н. Дому у нашій громаді.

Наша повинність памятати за своє село і про Рідний Край та його потреби, тому відзиваємось до Вас, Дорогі Родимці рідного села й околиць: на слідуючий сезон осінних забав влаштовуйте підприємства для цеї цілі. Решту жертводавців і доходи для цеї будови при пересилці проголосимо.

Комітет.

—o—

КОТСВІЛ, ПА.

На інвалідів.

Через Обєднання переслав до Рідного Краю на інвалідів о. П. Дмитрик $12.70. Ці гроші жертвовали:

И. Липка і Текля Прейма по $1; по 50 ц.: С. Поперечний, А. Грецький, В. Чернецький, Ф. Богатий, В. Струж, Марія Ковальська, М. Пик, М. Кобилянський, П. Турчин, Марія Мискула, Вікторія Урбан, Д. Живчин, Р. Тимошак, В. Кравчук, М. Федоришин, О. Криворука, Й. Урбан; по 25 ц.: Д. Лебідь, З. Степура, М. Маскула, Ф. Ружанський (Поляк), І. Маслюк, Я. Ковальський, Марія Задорожна, Г. Паховчишин. Дрібними жертвами 20 центів.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1932.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у багатьох тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошування поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людей, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона, 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; черть $10.00; осьма часть $5.00; перша й остання сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотів би в своїм оголошенню помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то виносить кошт виготовлення такої кліші з фотографії, то значить, що його оголошення буде стільки коржче коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить знаходитися в редакції по день 30 серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безусловно не будуть друкуватися.

Фотографії Братств і Товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Союза (кожний який кружок, співацьке товариство і т. п. не є при відділі У. Н. Союза, таких прошу ухвали не будеться поміщувати у календари), хотілиб, аби їх фотографії були поміщені в календари на 1932 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30 серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотографією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Ці гроші ужиється на покриття коштів виготовлення з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Судля: Вас обвинуватили в цьому, що ви вкрали золотий годинник, однаке вас увільняли з причини недостачі доказів.

Обвинувачений: То вже могтиму задержати той годинник собі?

—o—

Івась учиться азбуки. Мати питається:

— Що приходить після „А", Івасю?

— Всі інші букви, — відповідає Івась.

Макс Гаєк.

ЛЕВ І КОТИ.

Молодий лев, було йому всього кілька тижнів, попався між старих котів. Жив з ними в добрій злагоді. Молодий лев, заки з нього буде справжній лев, буває такий ласкавий, а бавиться наче котеня. Старі коти говорили між собою:

— Та він з нашого роду, нема що й сперечатися! Очі, кожух, кігті, будова черепа — все це, як і в нас! Всеж таки ми неможемо стерпіти його! Що то може бути за причина?

Вони сушили собі голову та вкінці доглупалися: — Він засильно зазначує наші прикмети! Ось що! Не дамо перевищити себе!

Як доглупалися до того, стали зогиджувати життя молодому львові. Коли він хотів бавитися з ними, вони не бавилися тай так силували його до самотини. Так то зростав молодий лев у самотині на справжнього льва. В ньому пробудився хижак; він почув силу в своїх лабах і гостроту в кігтях. Умів уже також і ревіти. Аж тут прийшов чоловік і замкнув льва у клітку. Лев мусів учитися ріжних штучок, його витресували. Вечором у цирку, у присутности багато людей скакав він через обруч. А всенький день сидів заплаканий у клітці. Всеж таки не нарікав на долю. Як спогадав свою молодість серед котів, сказав: „Вам позволяють вганяти на волі, та це саме тому, що ви коти! Там, де ви тепер, там я був у моїй молодости! Тепер я небезпечний, мене бояться, відчувають жах передімною тай знають, що я створений для волі! Одначе не для волі на подвірю серед курей! Так то переношу мою долю, мучений, одначе чесно".

Учителька: Букатчук, чому ти вчора не був у школі?

Ученик: Я не міг прийти, бо в нас був буэько.

Учителька: Ах, приніс тобі певно сестричку?

Ученик: Ні, прошу пані, дванацять поросят.

—o—

Учитель: Йойна Фірулкес, скажи мені, чому риби німі?

Ученик (підсміхається): Пане професор, щож тут дивного? Чи пан професор могли би говорити під водою?

—o—

— Щож говорила тобі жінка, як ти вернувся в 3-ій годині вночі додому?

— Я чув лише частину промови... Я заснув в пятій годині.

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(66)

В малій кабіні, де колись жив Росіянин Павлович, тепер у тишині було чути слабеньке тикання годинника. Це вибивав час годинник, який був уложений в чорну скриньку з вибуховими матеріялами. Спокійно й методично, відбиваючи годинниковий такт, стрілки наближалися до тієї хвилі, коли сповниться мрія останнього Тарзанового ворога про помсту. На пароплаві ніхто навіть не міг подумати, яка небезпека нависла над ними.

—o—

Ранком, коли вже розвиднілося досить, на поклад пароплава вийшов Тарзан. Він спершу хотів ознайомитися з погодою, щоб вирішити, що далі робити. Вітер майже зовсім стих. На небі ані хмарки. Отже все сприяло для поїздки на острів з джунглями, де Тарзан хотів лишити своїх звірят. Він звідти їх забрав з собою в небезпечну подорож, отож тепер, коли вона закінчилася, він хотів їх вернути там, де вони почували себе дома.

—o—

Тарзан наказав морякам, які ще лишилися на „Кінкейді", щоб вони приготовили пароплав до плавби. Тарзан обіцяв їм, що не буде їх переслідувати за ті злочини, які поробив Роков. Це піддало енергію й охоту морякам, а тому кожен з них виконував роботу за трох. Звірята також були звільнені з їх помешкання. Вони ліниво блукали по покладі пароплава, заглядаючи в ріжні закутники й дивуючись невиданими ними раніше ріжними предметами.

—o—

Нарешті всі вони ліниво зібралися біля щогли й сидячи дрімали. Лише Муґамбі, тепрішній їх ватажок, та Шіта були немов сторожі, вдивлюючись у морську далечінь. Пароплав „Кінкейд" помалу віддпливав від берега, лишаючи позад себе гирло ріки Угамбі. Машини його працювали добре й можна було сподіватися щасливої плавби, коли б не стрілки в скринці Павловича, які вже наближали страшний час для „Кінкейда".

—o—